

AUTISME

– et fælles ansvar

Hvidovre Kommunes autismestrategi

Indhold

Om denne strategi.	3
Målgruppe	4
Metode	5
Baggrund	6
Fælles mindset.	8

FOKUSOMRÅDER

Fokusområde 1 – Tidlig opsporing og tidlig indsats	10
Fokusområde 2 – Koordinering og helhedsorientering med fokus på den enkeltes behov.	12
Fokusområde 3 – Viden og kompetencer	14
Fokusområde 4 – Fysiske og organisatoriske rammer	16
Fokusområde 5 – Civilsamfund	18

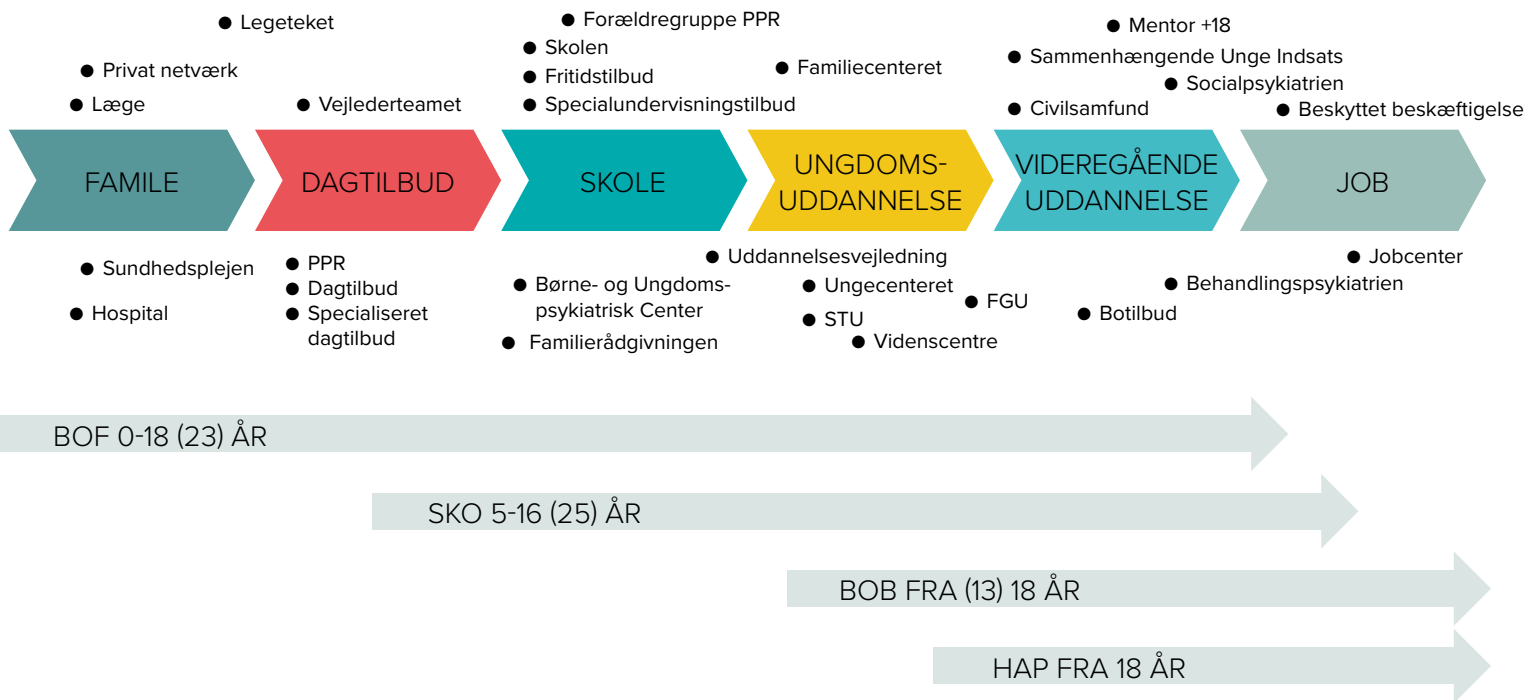
Om denne strategi

Den grundlæggende ambition med denne strategi er at sikre, at borgere i Hvidovre Kommune, der har autisme eller autismlignende udfordringer, oplever en sammenhængende og helhedsorienteret indsats, som støtter dem i deres udvikling og selvstændighed livet igennem.

Derfor er strategien udviklet i et tæt samarbejde mellem Center for Børn og Familier (BOF), Center for Skole og Uddannelse (SKO), Center

for Handicap og Psykiatri (HAP) og Center for Beskæftigelse og Borgerservice (BOB).

Autismestrategien er primært et arbejdsredskab for kommunens ansatte og skal understøtte et tværgående samarbejde, så kommunens ressourcer anvendes optimalt. Den skal samtidig være inspiration til andet tværgående arbejde i kommunen.

Målgruppe

Målgruppen for denne strategi er de børn, unge og voksne borgere i Hvidovre Kommune, der har en autismediagnose eller autismealignende udfordringer og deres pårørende, samt de medarbejdere i Hvidovre Kommune, der møder og samarbejder med disse borgergrupper og deres pårørende.

Strategien henvender sig både til de borgere med autisme, der har behov for en intensiv døgnstøtte, og til de borgere med autisme, der kun i perioder eller i mindre grad har behov for støtte.

Eftersom mange borgere med autisme har behov for støtte fra deres forældre eller andre pårørende gennem livet, vil pårørende også være

omfattet af denne strategi. De kan inddrages som ressource og indgå som vigtige medspillere i samarbejdet omkring borgeren i det omfang, borgeren selv ønsker det.

Autismespektrumsforstyrrelser er en samlet betegnelse for gennemgribende udviklingsforstyrrelser, der dækker over infantil autisme, atypisk autisme, aspergers syndrom samt anden gennemgribende udviklingsforstyrrelse.

En autismespektrumsforstyrrelse er medfødt, og er kendetegnet ved en anderledes og ofte forsinket udvikling af sociale og kommunikative færdigheder. Et kendetegn er også en gentagelsespræget adfærd, som forekommer i forskellige grader og former. Det kan fx være i forhold til socialt samspil, kommunikation, forestillingsevne, adfærd og interesser. (Socialstyrelsen).

I denne strategi har vi valgt at anvende betegnelsen "autisme".

Metode

Strategien er opbygget om fem centrale fokusområder, som er udarbejdet på baggrund af interviews med Autismeforeningen og en lokalafdeling af Autismeforeningen, interne drøftelser og workshop med relevante medarbejdere fra de fire fagcentre i Hvidovre Kommune. Der er også foretaget tre fokusgruppeinterviews og fire enkeltinterviews med unge med autisme i alderen 13-30 år samt to fokusgruppeinterviews med forældre til børn og unge med autisme i

alderen 0-30 år. Materialet fra disse interviews er også indgået i arbejdet med autimestrategien. Desuden har Handicaprådet været inddraget.

Formuleringen af strategien er første skridt i et faseopdelt arbejde. Næste skridt er at omsætte de forskellige strategiske indsatser til konkrete tiltag på tværs af de involverede fagcentre.

”Den personlige relation til sagsbehandleren er afgørende for samarbejdet og forløbet for en person med autisme.”

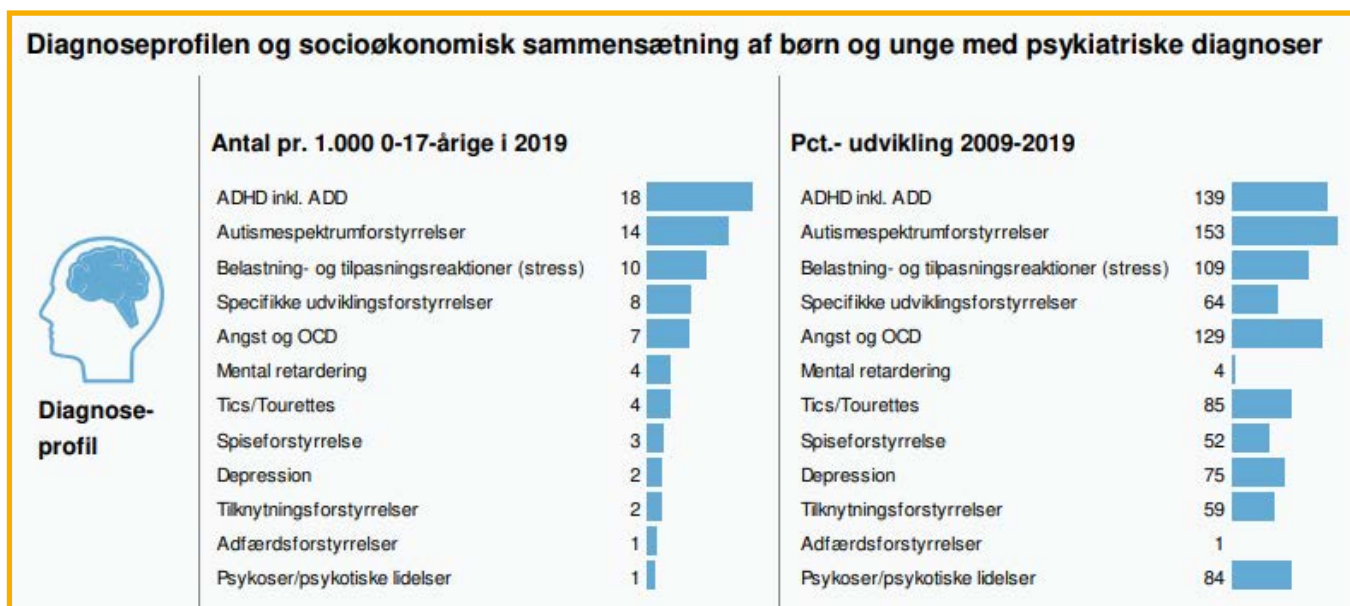
En forælder

Baggrund

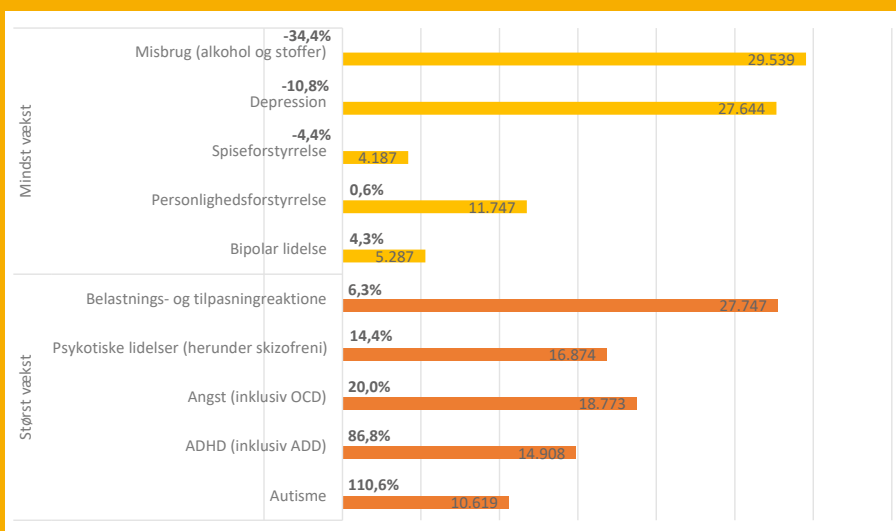
Gennem de seneste år er antallet af borgere, der får en psykiatrisk diagnose, steget stødt på landsplan. Den største procentvise stigning ses særligt blandt de borgere, der får diagnoserne autisme og ADHD. Tendensen er markant og ses både blandt børn, unge og voksne.

Ifølge Hovedrapporten 2020 fra Social- og Indenrigsministeriet er antallet af børn og unge, der er diagnosticeret med autisme, steget med 153 procent fra 2009 til 2019.

Udvikling i udvalgte diagnosegrupper i kommunerne i hovedstadsregionen, 2016-2021 (antal borgere (18+) pr 1/1-2021).

Samme tendens ses blandt voksne. Her har der ifølge Monitoreringsrapporten 2022 fra KKR (Kommune Kontakt Råd) været en stigning på 110,6 % fra 2016 til 2021.

Kilde: Danmarks Statistik og Landspatientregistret

Anm.: Procentangivelserne viser udviklingen i diagnosegrupperne, mens søjlerne angiver det samlede antal borgere pr. 1. jan. 2021

Anm.: Data inkluderer ikke borgere, der behandles af privatpraktiserende speciallæger eller af egen læge

Antallet af borgere, der har behov for en indsats som følge af autisme og autisnelignende udfordringer, er steget i samme periode i kommunerne, og det har også været mærkbart i Hvidovre Kommune. Stigningen i antallet af borgere, der modtager indsatser, har dog ikke på alle områder været identisk med diagnoseudviklingen. Forklaringen er, at der kan være store forskelle i behovet for støtte, når det kommer til autisme og autisnelignende udfordringer. Nogle borgere uden en diagnose kan have et behov for støtte, mens andre borgere med en diagnose kan have et behov, der går fra ingen eller meget lidt støtte til massiv døgnstøtte.

Særligt på børneområdet opleves en markant stigning i antallet af sager, som handler om børn og unge med autisme og autisnelignende udfordringer. Udviklingen vil have konsekvenser mange år fremover for både borgerne og kommunen. Det kræver en langsigtet og helhedsorienteret indsats på tværs af kommunens fagcentre at løfte denne udfordring, hvor borgerne samtidig sikres den nødvendige støtte på det rigtige tidspunkt med mindst mulig indgriben i eget liv.

Denne strategi skal derfor være med til at styrke, samle og målrette denne indsats på tværs af fire af kommunens fagcentre: Center for Børn og Familier, Center for Skole og Uddannelse, Center for Handicap og Psykiatri og Center for Beskæftigelse og Borgerservice. Strategien skal sætte en fælles ramme og retning for indsatserne til kommunens børn, unge og voksne, der har autisme eller autisnelignende udfordringer og deres pårørende.

”Det er vigtigt, at autismen spottes tidligt, så man ikke selv skal gå og kæmpe med udfordringerne så længe og opleve mange nederlag.”

Ung med autisme

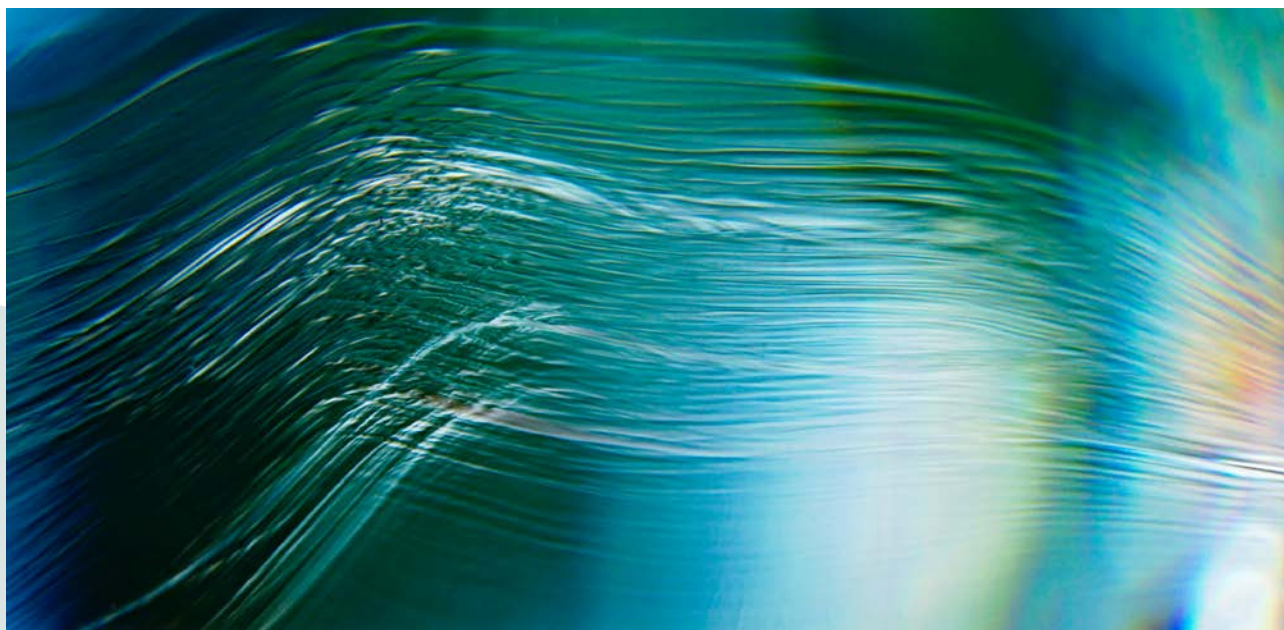
Fælles mindset

Det overordnede udgangspunkt for strategien er ønsket om et fælles mindset. Den skal være fundamentet for den måde, som medarbejderne i og på tværs af fagcentre arbejder sammen på og møder borgere med autismerelaterede udfordringer. Det centrale er her sammenhæng, helhedsorientering og at finde de rette og meningsfulde indsatser for borgerne, så de kan blive støttet i deres udvikling og selvstændighed livet igennem.

Dette mindset vil måske allerede være afspejlet i den måde, der arbejdes lokalt i de enkelte fagcentre og afdelinger. Mange borgere i målgruppen vil dog opleve at have kontakt til flere fagcentre i kommunen – enten samtidigt eller gennem livet. Det er derfor centralt, at Hvidovre Kommune arbejder ud fra samme mindset både i det enkelte center og i samarbejdet på tværs af centre omkring borgere med autismerelaterede udfordringer.

DET FÆLLES MINDSET ER:

- At tværgående samarbejde og fleksibilitet i indsatserne er et centralt fokus i opgaveløsningen
- At indsatser skal række ud i fremtiden – særligt ved overgange mellem interne afdelinger, fagcentre, lovgivninger m.m.
- At udfordringer og løsningsmuligheder ses i et helhedsperspektiv
- At behovet hos den enkelte borger og deres pårørende er i fokus
- At borgeren ses som ekspert i eget liv, og løsninger skabes sammen med borgeren og evt. forældre eller pårørende
- At borgerne møder vidende og kompetente fagprofessionelle
- At samarbejdet skal give mening, motivation og engagement hos borgerne.

”Man har brug for, at nogen hjælper en med et overblik over, hvilke muligheder der er nu – og hvilke muligheder der vil være senere og som sikrer den røde tråd i forløbet.”

En forælder

FOKUSOMRÅDER

Fokusområde 1

– Tidlig opsporing og tidlig indsats

- Styrket tidlig opsporing, så langvarig mistrivsel kan undgås
- Tidligere igangsættelse af hjælp og støtte – eventuelt også inden indsats er påbegyndt
- Skærpet opmærksomhed på søskende og pårørendes behov for støtte

Hvorfor er det vigtigt?

Ifølge forskning er tidlig opsporing og tidlig indsats begge vigtige for at forebygge mistrivsel hos børn og unge. Det gælder også for de børn og unge, som har autisme eller autismlignende udfordringer. Der er desværre endnu ikke

meget forskning på voksenområdet, men den fælles antagelse er, at uanset om der er tale om et barn, en ung eller en voksen, så gælder det, at jo tidligere man opdager og sætter ind over for udfordringer, jo bedre kan man sikre den bedste udvikling, trivsel og håndtering af udfordringerne. Det afgørende er altså ikke, at der er en diagnose, før man får hjælp og støtte. Det væsentlige er, at de oplevede udfordringer konstateres og afhjælpes så tidligt som muligt. Formålet er, at der ikke sker en forværring af udfordringerne, så der kan blive behov for mere indgribende indsatser. Tidlig opsporing og tidlig indsats er dermed vigtige at have fokus på både tidligt i livet og i forhold til de udfordringer, som borgeren kan opleve senere hen.

Hvad vil vi opnå?

Formålet med fokusområdet tidlig opsporing er, at færre oplever langvarig mistrivsel på grund af de udfordringer, som en ikke konstateret autisme kan give dem. Det er vigtigt, at borgeren og deres pårørende så tidligt som muligt oplever at blive mødt på en måde, der anerkender de udfordringer, de oplever, og at de får tilbudt den støtte og rådgivning, der kan være behov for – også selvom der ikke foreligger en autismediagnose. Ligeledes er ønsket, at flere tidligere

28 % af børn og unge med autisme oplever to eller flere skoleskift i løbet af hele grundskoleperioden mod kun 10 % af børn og unge uden funktionsnedsættelser.

Fra rapporten Viden og fakta om autisme i Danmark, december 2022 (Landsforeningen Autisme).

i deres forløb oplever at blive hjulpet med den rette støtte fra både familie eller pårørende og de fagprofessionelle, som er omkring dem. Forskning viser, at effekten af en indsats øges betydeligt, hvis den starter tidligt. Følgerne af autisme kan således mildnes væsentligt gennem en tidlig indsats. Dette skyldes, at autisme påvirker borgerens kommunikation, samspil og forestillingsevner, som er vigtige forudsætninger for trivsel og udviklingsmuligheder – og dermed også for den livskvalitet, borgeren kan opnå.

Hvordan vil vi opnå det?

Det er ofte forældre, pårørende eller de fagprofessionelle, som er omkring borgeren, der opdager signaler på autisme ved mistrivsel eller udfordringer med at klare sig i hverdagen. For at kunne identificere og bedst muligt håndtere udfordringer på baggrund af autisme er der behov for, at de medarbejdere i Hvidovre Kommune, som til daglig arbejder med eller møder borgere, har adgang til viden om autisme, og om

hvordan man bedst imødekommer autismerelaterede udfordringer. Det gælder fx medarbejdere i daginstitutioner, skoler og i jobcenteret, sagsbehandlerne på både børne- og voksenområdet. Alle kan de møde borgere med mistrivsel eller psykiske lidelser, hvor autisme kan være en bagvedliggende årsag til udfordringerne.

Støtten skal kunne tilbydes, når mistrivsel konstateres, så udfordringerne ikke forværres i ventetiden på fx en udredning eller et konkret tilbud. De pårørende inddrages så vidt muligt fra start i samarbejdet, hvis borgeren ønsker det – både i forhold til at afdække udfordringerne og finde frem til den rette støtte og i forhold til at give de pårørende de bedst mulige værktøjer til at støtte dem i at håndtere autismerelaterede udfordringer bedst muligt.

Som led i tidlig opsporingen skal opmærksomheden på søskende styrkes, når autisme konstateres hos en familie. Der er nemlig ifølge Socialstyrelsen op til 10 procent sandsynlighed for, at autisme gentager sig hos søskende. Samtidig er søskende til et barn eller en ung med autisme (eller andre diagnoser) i øget risiko for at udvikle angst og depression og få adfærdsvanskeligheder. Undersøgelser viser, at disse vanskeligheder rækker ind i voksenlivet og kan have langsigtede konsekvenser for deres evne til at mestre udfordringer.

Fokusområde 2

– Koordinering og helhedsorientering med fokus på den enkeltes behov

- Styrket tværgående koordinering ved borgerens indgang til og overgangene mellem kommunens fagcentre
- Tydeligere overblik og en rød tråd i borgerens forløb
- Øget fleksibilitet i indsatserne med udgangspunkt i borgerens behov

Hvorfor er det vigtigt?

Borgere med autisme eller autismelignende udfordringer kan have forskellige behov for støtte, ligesom behovet for støtte kan variere over tid og i styrke. Derfor er det vigtigt, at kommunens indsatser er fleksible og individuelt tilpasset. Samtidig vil mange borgere gennem livet opleve

skift i deres kontakt med kommunen, fordi deres behov nu varetages af en anden afdeling, et andet fagområde eller lovgivning – også selvom behovet for støtte i nogle tilfælde vil være det samme for borgeren. De mange skift kan gøre det til en løbende opgave for borgeren og de pårørende at navigere i det kommunale system. Det er derfor vigtigt, at borgere og pårørende vises vej til den rette hjælp, så det ikke opleves som besværligt og tungt at opsøge hjælp. Hertil kommer en udfordring med grundlæggende at vide, hvilken form for hjælp der er brug for, når man ikke nødvendigvis kender til mulighederne.

Når kommunen planlægger løsninger og støtte, er det vigtigt at have et langsigtet og helhedsorienteret perspektiv på borgerens liv – både borgerens aktuelle situation og de næste skridt.

Hertil kommer, at individuelt tilpassede tiltag understøtter, at borger og medarbejder tror på, at borgeren kan lykkes i sit liv. Uden dette fokus er der risiko for, at indsatserne opleves som tilfældige eller afbrudte, særligt ved overgange i eller mellem fagcentre.

Hvad vil vi opnå?

Når borgere eller pårørende henvender sig til kommunen, skal de opleve at blive støttet og guidet til den rette hjælp. Borgerne skal opleve medarbejderne i Hvidovre Kommune som tilgængelige og involverende, så borgeren og de pårørende, i det omfang det er muligt, kan bidrage og tage ejerskab til løsninger og indsatser.

Kommunen skal arbejde for at kunne give borgeren og de pårørende et så samlet overblik som muligt over det kommende forløb, hvor der er en tydelig rød tråd i de indsatser, der tilrettelægges på tværs af kommunen i samarbejde med borgeren og de pårørende. Et overblik, der strækker sig ud over den aktuelle situation, og som så vidt muligt er på forkant med hvilke behov, der kan opstå i den næste fase af borgerens liv. Samtidig skal der hele tiden være et blik for, at borgerens

behov kan ændre sig, og at der kan blive brug for at lægge en ny plan.

Det er derudover vigtigt, at indsatserne er koordinerede på tværs af kommunens fagcentre, og at der er klarhed over muligheder og konsekvenser ved de forskellige indsatser – både for borgeren og de pårørende.

Hvordan vil vi opnå det?

Det skal være tydeligt for både borgeren, de pårørende og kommunens medarbejdere, hvor man både i kommunen og i civilsamfundet kan få hjælp ved autismerelaterede udfordringer. Kommunens indsatser skal i videst muligt omfang tilpasses den enkeltes behov og i mindre grad igangsættes eller afsluttes som følge af borgerens alder eller interne regler i det fagcenter, som borgeren er i kontakt med. Indsatserne skal således koordineres ud fra et helhedsorienteret perspektiv på borgerens liv, så der fra start bliver skabt en rød tråd både over tid og på tværs af kommunens fagcentre. Derfor skal samarbejdet styrkes på tværs af kommunens fagcentre, så der er en klar beslutningsramme og forventningsafstemning forud for en borgers overgang mellem centre.

”Mine forældre er vigtige støtter for mig – også selvom jeg på papiret er voksen.”

30-årig med autisme

Fokusområde 3

– Viden og kompetencer

- Styrket og udbredt viden hos medarbejderne i Hvidovre Kommune om autisme
- Større overblik blandt medarbejderne over Hvidovre Kommunes muligheder og tilbud målrettet autisme
- Mere kvalificerede borgerforløb, som tager udgangspunkt i viden på området
- Flere borgere og pårørende får viden om og kompetencer til at håndtere autisme

Hvorfor er det vigtigt?

Den rette viden og de rette kompetencer er vigtige forudsætninger for enhver indsats, og det gælder naturligvis også autismeområdet.

Når medarbejdere, der møder borgere med autisme eller autisnelignende problematikker, har viden om autisme, vil borgeren og de pårørende i højere grad kunne opleve at blive forstået og mødt, og dermed kan misforståelser, konflikter og mistrivsel afværges. Derfor er det vigtigt, at medarbejdere i borgerrettede funktioner har kendskab til autisme og kan spotte tegn på autisme. På den måde har medarbejderne de rette forudsætninger for at kunne hjælpe borgeren i situationen eller for at kunne guide borger og pårørende videre i kommunen.

Hvad vil vi opnå?

Formålet med at udbrede viden og redskaber om autisme bredt til kommunens medarbejdere er, at de borgere, som oplever udfordringer på

grund af autisme, føler sig mødt af kompetente medarbejdere, som har en forståelse for, hvordan de bedst muligt møder og støtter dem eller ved, hvor de rette redskaber kan opsøges. Ved at tilbyde indsatser, hvor borgeren selv opnår viden og får kompetencer til at handle, vil kommunen styrke borgerens mestringsmuligheder.

72 % af unge med autisme er i gang med, eller har gennemført, en ungdomsuddannelse tre år efter færdiggørelsen af 9. klasse mod 91 % af unge uden funktionsnedsættelse.

Fra rapporten Viden og fakta om autisme i Danmark, december 2022 (Landsforeningen Autisme).

Hvordan vil vi opnå det?

Der skal gives viden til de medarbejdere i kommunen, der arbejder i borgerrettede funktioner, så de kan opspore, støtte eller guide børn, unge og voksne med autismerelaterede udfordringer videre.

Gennem specialiseret viden om autisme i kommunen, fx i form af en rådgivningsenhed, vil borgerne få mere kvalificerede forløb, hvor indsatser hurtigere kan igangsættes og målrettes den enkelte borger, så borgeren ikke unødigt skal igennem flere indsatser.

Den specialiserede viden skal ikke kun være henvendt til kommunes medarbejdere, men også til borgeren og de pårørende. På den måde

bliver de også klædt på til bedre at kunne forstå autisme og håndtere reaktioner og udfordringer, som autismen medfører.

For at sikre livsduelighed og støtte i borgerens private netværk skal kommunens tilbud – med udgangspunkt i borgerens konkrete behov og ud fra en konkret vurdering – også være tilgængelige for pårørende til unge over 18 år. Dette er relevant, fordi personer med autisme eller autismelignende udfordringer ofte vil have behov for støtte fra pårørende livet igennem.

”Jeg bruger meget energi på hverdagsting, som er ukomplicerede for andre. Så jeg har ikke så meget energi til andet.”

Ung med autisme

Fokusområde 4

– Fysiske og organisatoriske rammer

- Styrkede tværgående organisatoriske rammer, så en helhedsorienteret tilgang er mulig
- Øget fleksibilitet og udnyttelse af ressourcer og fysiske rammer på tværs af kommunens tilbud
- Øget tilgængelighed for borgeren

Hvorfor er det vigtigt?

Den store stigning i antallet af borgere med autismerelaterede udfordringer, som har brug for kommunal støtte, lægger et stort pres på både specialtilbud og almene tilbud. Det er vigtigt at styrke det bredere samarbejde på tværs af kommunens tilbud og fagcentre for at imødekomme de aktuelle behov og sammen finde løsninger og ressourcer på tværs.

Kommunen skal organiseres, så rammerne sikrer, at man i højere grad samarbejder på tværs af fagcentre og afdelinger for sammen at kunne møde borgerens liv som en helhed og sikre en sammenhængende og helhedsorienteret indsats.

I forhold til de fysiske rammers betydning for indsatser på socialområdet findes der kun sparsom forskning, men på skoleområdet peger forskning entydigt på, at de fysiske rammer har en stor betydning for læring og udvikling – også for børn med særlige behov som autisme. Det er derfor vigtigt at have fokus på, at udfordringer med at klare hverdagen ikke blot individualiseres til borgeren selv eller de pårørende, men at der også ses på de rammer, som fx skolen, arbejdet eller det enkelte tilbud tilbyder borgeren.

Øget tilgængelighed for borgeren handler både om, hvordan kommunen organiserer medar-

bejderressourcerne, og om at kontakten med kommunen tilrettelægges, så rammerne i højere grad imødekommer borgerens behov.

Beskæftigelsen er lavere både for de unge voksne med autisme i alderen 21-30 år, hvor 31 % er i beskæftigelse, mod 70 % i resten af befolkningen i samme aldersgruppe. Det samme gør sig gældende for de 31-64-årige med autisme, hvor 29 % er i beskæftigelse, mod 79 % i resten af befolkningen i samme aldersgruppe.

Fra rapporten Viden og fakta om autisme i Danmark, december 2022 (Landsforeningen Autisme).

Hvad vil vi opnå?

Formålet med at have fokus på både de fysiske og organisatoriske rammer er at sikre de bedst mulige betingelser for helhedsorienterede indsatser. Det gælder fx både i forhold til tilrettelæggelsen og anvendelsen af de fysiske rammer og ressourcer, som de interne tilbud råder over, og i forhold til tilrettelæggelsen af den måde borgerne mødes og hjælpes på. Kommunen skal opleves som tilgængelig af alle borgere – uanset udfordring. Der skal således både i special- og almen-kontekst være fokus på, at de rammer, som sættes for indsatserne, og den måde borgerne mødes på, skal kunne imødekomme borgere med autismerelaterede udfordringer samtidig med, at indsatsen skal balancere med de øvrige borgergrupper.

Hvordan vil vi opnå det?

En styrket indsats vil kræve, at der i kommunen skabes de bedst mulige rammer for en helhedsorienteret og fleksibel indsats. Dette skal gøres

med hensyntagen til de lovgivningsmæssige og økonomiske vilkår, som er sat for området, og på en måde, som balancerer med de øvrige indsatser i fagcentrene.

Der skal arbejdes for, at de indsatser og mødeformer, borgeren tilbydes, har de rette rammer og kvalitet, og at de er tilgængelige ud fra en vurdering af borgerens behov, fremfor fx borgerens alder eller hvilket fagcenter borgeren har kontakt til.

Kommunens arbejde kan også med fordel organiseres med en højere grad af fleksibilitet, som understøtter en god og tillidsfuld relation mellem borger og professionel. Kernen mellem borger og professionel er vigtig for at styrke samarbejdet.

Samarbejdet på tværs af kommunen skal sikres og ressourceforbruget skal optimeres, hvor det er muligt. Det forudsætter klare beslutnings-

gange og tilstrækkelige medarbejderressourcer på tværs af fagcentre og afdelinger. Herudover kan en udvikling af nye samarbejdsformer med aktører fra civilsamfundet styrke udnyttelsen af ressourcer.

Fokusområde 5 – Civilsamfund

- Styrket inddragelse af civilsamfundet til viden og rådgivning
- Styrket inklusion af borgeren i lokalsamfundet

Hvorfor er det vigtigt?

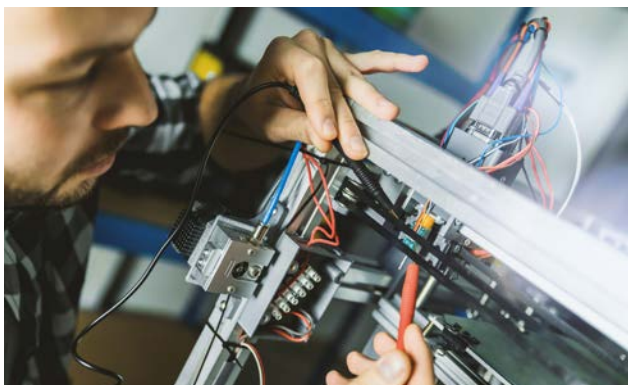
Civilsamfundet kan understøtte og supplere de kommunale tilbud med blandt andet målgruppe-specifik viden og kompetencer og derved styrke kvaliteten og udbuddet af tilbud.

Der er i samfundet en voksende forventning til, at et ligeværdigt tværsektorielt samarbejde mellem det offentlige, civilsamfundet og private organisationer og virksomheder kan skabe innovation og bidrage til øget inklusion og deltagelse for forskellige socialt udsatte borgergrupper. En lang række initiativer, der kan støtte dette arbejde, er igangsat på såvel statsligt som kommunalt niveau, og det er vigtigt, at der i arbejdet med løsninger for borgere med autisme tænkes på samskabelse på tværs af samfundsaktører.

Hvad vil vi opnå?

Formålet med at inkludere et fokus på civilsamfundet er at sikre en helhedsorienteret tilgang. En tilgang hvor der sammensættes indsatser på tværs af alle de arenaer, som borgeren med autisme færdes i. Det kan fx være virksomheder,

uddannelsesinstitutioner, fritids- og foreningslivet. Disse aktører skal opnå viden om, hvordan de kan rumme borgere med autisme. På den måde kan de i højere grad bidrage til inklusion af borgere med autisme i lokalsamfundet.

Hvordan vil vi opnå det?

Et godt samarbejde med civilsamfundet kræver, at kommunen har kendskab til relevante civilsamfundsaktører og er grundig i forhold til at forventningsafstemme med disse omkring roller og hensigtsmæssig inklusion af borgerne i tilbud. Samtidig kræver det et større fokus på, at de relevante aktører får viden om, hvordan de kan tilpasse deres rammer, tilbud eller lignende for at kunne møde og rumme borgere med autisme.

Et godt grundlag for samarbejdet med civilsamfundet er en strategisk og ledelsesmæssig prioritering i kommunen med udgangspunkt i en positiv tilgang og nysgerrighed blandt de kommunale aktører i forhold til at inddrage og samarbejde med civilsamfundsaktørerne, hvor det giver mening.

Herudover kan kommunen også arbejde for at understøtte og få aktiveret civilsamfundet til aktivt at søge viden om autisme for i højere grad at kunne møde og rumme borgere med autisme eller autismelignende udfordringer.

”Det er svært at tage kontakt og initiativ til at få hjælp. Særligt når det foregår via en telefon.”

Ung med autisme

**HVIDOVRE
KOMMUNE**